

Vänbladet

BOTANISKAS VÄNNERS INFORMATIONSBLAD Nr 3 SEPT 2015

Kära medlemmar,

En sådan varierande sommar vi har haft! Inte så varm och mycket regn tidvis men också en fin avslutning. Växterna verkar i alla fall ha stortrivts. Vår botaniska trädgård har varit bedårande vacker. Strålande skötsel och kreativitet borgar för det där extra!

Sedan förra brevet har vi hållit årsstämma med utdelning av stipendier och mycket intressant föredrag om skolverksamheten och studieresa till England av Helen Ekwall och Eva-Lena Larsson. Styrelsen har fått en ny styrelseledamot, Kenneth Odeus, som hälsas varmt välkommen!

Den 5 september hade vi årets Vändag. Det var ett mycket välkomponerat program, som

dessvärre säkert bort många.

Vi i styrelsen funderar mycket på hur vi kan utforma intressanta aktiviteter för er som medlemmar och samtidigt öka

Nu kommer den härliga tiden då lökarna skall ner i jorden. Stort tack för beställningarna, som ger Botaniska trädgården ett betydelsefullt bidrag. Jag

Foto: Eeva Kollberg

Kören Rabalder uppskattade sångare på Vändagen. Publiken njöt under paraplyer.

intresset för fler besökare att bli medlemmar i Vänföreningen och därmed stödja Botaniskas trädgård fortsatta utveckling.

Botaniska trädgården är vacker alla årstider och vi har provat att arrangera denna dag några gånger i maj/juni och även som nu i september. Vädret rår vi förstås aldrig över.

Många av er besöker våra föreläsningar, vår traditionella julfest och deltar i våra intressanta botaniska resor både i Sverige och utomlands. Men skulle vara mycket intressant att få era synpunkter på våra olika aktiviteter och framför allt Vändagens utformning och innehåll.

vill också passa på att tacka "Lökplutonen" för en fantastisk insats!

Carl Skottsberg föreläsningen äger i år rum den 5 november och föreläsare är Botaniskas chefsträdgårdsmästare Anders Stålhand.

Slutligen önskar jag alla en riktigt fin botanisk höst samt rekommenderar er att besöka både vår hemsida www.botaniskasvanner.se och därifrån även klicka på Facebook för att få senaste nytt från föreningen och trädgården.

Med vänliga hälsningar
Claes Grill, ordförande

Foto: Eeva Kollberg

Glad barnfamilj tog 10 lotter vann två förstavinster o lite till..!

ni kunde ta del av på hemsidan och dessutom återfanns på Det-händer-idag-sidan i GP. Vädrets makter stod oss inte bi och det myckna regnandet skrämde

Kära vänner!

Det har väl varit lite si och så med vädret i sommar, men trädgården har varit lika vacker, om inte ännu vackrare, än vanligt.

Dahliorna står överdådigt prunkande längs huvudvägen. Dahlian har ju sitt ursprung från Mexiko, och den som vill se hur de ursprungliga, vilda arterna ser ut kan gå och titta i rabatten framför det tegelhus som ligger bakom de nya besökstoaletterna.

Det händer mycket i trädgården nu. Stolpboden har varit avstängd på grund av rasrisk. Den flyttas nu inåt trädgården för att stå på säker mark. Samtidigt ska barnens lekyta få ett ansiktslyft, tack vare ett bidrag från er Vänner.

Den gamla skollokalen revs

i början av sommaren och där ska nu en ny uppföras. Vi ser verkligen fram emot att kunna erbjuda såväl barn som vuxna en miljö som är både välkomnande och inspirerande.

Tyvännr innebär arbetena en del störningar, något jag beklagar, men som tur är finns det många platser i trädgården där det alltid går att finna lugn och ro. Missa inte våra höstblommande lökar uppe på åsen. Ni hittar dem om ni går åt höger ovanför spegeldammen och letar er upp mot Örtagården.

Vår kunnige botanist Björn Aldén har nu gått i pension efter 39 år på Botaniska! Som tur är försvinner han inte helt, utan närmast på tur står Äppelutställningen 19–27 september. Välkomna dit!

Mari Källersjö

Från Botaniskas stora programutbud i höst:

Visningar

Botanist Magnus Neuendorf visar de köttätande växterna i Växthusen.

Lyssna på den fascinerande historien om dessa udda växter som satte myror i huvudet på Carl von Linné.

*Söndag 18 oktober kl 13–14.
Pris 50 kr.*

Biljett köper du i Butiken. samling i Växthusentrén.

(Medlemmar hämta gratisbiljett i förväg.)

Höstblommande orkidéer

Söndag 8 november kl.18–19.

I Botaniskas växthus finns Sveriges största samling av tropiska orkidéer. Det finns alltid något som blommar i de tre orkidéhusen, men november är en av de finaste perioderna. Följ med botanist Magnus Neuendorf på en rundvandring.

Höstlov 2015 – Häxan Hilda är tillbaka!

Häxan Hilda visar hur ni kan göra coola lyktor av gamla glasburkar för att skrämma era grannar, och läskiga mönster med potatistryck på tyg och papper.

Om ni har en gammal syltburk hemma, eller en gammal vit t-shirt, varför inte ta med den och ge den nytt liv. Kom om ni vågar, klä ut er om ni kan.

När: Höstlovet 26–30 oktober (vecka 44) kl 12–15.

Var: Skollokalen.

Kostnad: 20 kr/ person.

Drop in

Foto: Botaniska trädgården

Dahlia coccinea, en vild art från Mexiko.

Så var det väl färdigarbetat i Botaniska då!

Björn Aldén, glad pensionär

Efter den magnifika avtackningen i slutet av augusti blev jag rejält påmind om att jag kanske ändå hunnit med en del under de 39 åren i Göteborgs botaniska trädgård. Man minns och funderar på det som har varit.

Som t.ex. på de första åren som amanuens här i Botaniska. Hur mycket tid det fanns förr för att sätta sig in i verksamheten och inte minst för att lära känna växtmaterialet i trädgården. En kunskap som är A och O för en trädgårdsbotanist.

Efter grundexamen vid Lunds universitet fortsatte jag där med doktorandstudier i grekisk bergsflora. Den skandinaviska floran (liksom fåglar förstås!) blev fortsatt min stora hobby. Av någon underlig anledning hade träd och buskar, d.v.s. det som hösten 1976 kom att bli mitt nya arbetsfält i Botaniska, dittills förblivit ett för mig outforskat kapitel. Så vad kunde väl passa bättre än att tillträda ett jobb som dendrolog. Snacka om tvingande skäl.

En tidig introduktion till Arboretet ska jag sent glömma. Min företrädare Tor Nitzelius visade runt i rasande tempo. I just sådant tempo körde Tor bil på alla småvägarna där ute. Som tur var fanns åtminstone inga träd i vägen. Ska man hinna se både Nordamerika,

Europa och Asien på samma resa måste man helt enkelt (b)ila.

Det är nog få förunnat att kunna resa och på tjänstetid få se så många delar av världen som jag har kunnat. Det började med tropiska träd och Elfenbenskusten 1980, men det är inte många som känner till. Därefter följde de mer omtalade insamlingsresorna till Pakistan (1983), Marocko (1990) och Kina (1993).

En absolut höjdpunkt var att komma till Påskön, efter en inbjudan från självaste Thor Heyerdal. Här återplanterade vi symboliskt 1988 två små påsköträd från Göteborg. Trädet hade sedan länge utrotats från sin enda naturliga växtplats i världen, nämligen Påskön.

Men alla resor till trots så har mitt hjärta naturligtvis alltid tillhört vår fantastiska botaniska trädgård. Den viktigaste landvinningen är utan tvekan den blomstrande pedagogiska verksamheten. Det förtjänar att påpekas om och om igen – barnen är vår och jordens framtid.

Arboretet hör och kommer naturligtvis alltid att höra till mina favoriter. Här kan man ägna många dagar, för att inte säga veckor. En annan plats där både min kropp och själ ofta befunnit sig är förstås Japandalen. Man mår helt enkelt bra

av att vistas där – fysiskt och i tanken.

Efter att ha arbetat med japanska växter i några decennier fick jag i elfte timmen äntligen tillfälle att resa till detta fantastiska land. Ja, ni vet. Det var tack vare Carl Skottsbergstipendiet 2012. Många för mig bara från litteraturen bekanta berg, öar och städer hann jag se under mina tolv dagar där. Och alla dessa växter, träd i sin naturliga miljö inte minst, som vi sedan länge odlat i Botaniska.

Just i dagarna har reseföretaget Världens Resor med hjälp av bl.a. undertecknad knutit ihop ett smått fantastiskt perspektiv över en 15-dagars natur- och trädgårdsresa till Japan i maj 2016. Resan riktar sig naturligtvis till Vännerna. Det är tänkt att jag ska fungera som botanisk ciceron. Reseledare och programansvarig blir en erfaren Japanspecialist, landskapsarkitekten Jan Stålbom. Vore kul att ses i Japan!

Från sommarens botaniska resa till Cornwall 19–25 april

Vänföreningens lite längre utlandsresa gick i år till Cornwall. Här mötte oss bl.a. blomstrande exotiska trädgårdar, en vacker kustlinje, ett vilt hedland och små charmiga fiskebyar men

Foto: Claes Grill

The Lost Garden of Heligan, resegruppen vid fantastisk Rhododendron.

Foto: Claes Grill

Foto: Claes Grill

också en del historiska minnesmärken.

En dag besökte vi med det mycket intressanta Eden Project och avslutade dagen med någonting helt annat: The Lost Garden of Heligan.

Några ytterligare berömda trädgårdar vi besökte var bl.a. Trebah Garden och Trelissick Garden, dit vi fick ta oss med båt.

En dag gjorde flera av oss en extratur till Ilands of Scilly, där vi ägnade mycket tid åt Tresco Abbey Gardens .

Vi var 34 medlemmar, som fick uppleva en fantastisk vecka på Cornwall.

Guiderna Inga Stone och Magnus Neuendorf bjöd på många olika resmål baserat på grundlig kunskap.

Claes Grill

Som en extra uppskattning för Vänföreningens stöd till Botaniska trädgårdens Japansatsning 2014 har arrangören Världens resor skapat en specialdesignad resa till Japan, unik för oss medlemmar i Vännerna. Botanisk ciceron är Björn Aldén, tidigare vetenskaplig intendent med särskilt intresse för naturen i Japan.

Natur och trädgårdsresa till Japan 9–23 maj 2016

Som tack för vänföreningens stöd för Botaniska trädgårdens Japansatsning 2014 erbjuds medlemmarna härmed en specialdesignad resa till Japan våren 2016. Följ med Björn Aldén, vetenskaplig intendent på Göteborgs botaniska trädgård, på en unik natur- och trädgårdsresa till Japan.

Japan har unika trädgårdar som speglar landets karaktär i sin återhållsamma och sparsmakade stil. Vi besöker moss-trädgårdar och stenträdgårdar i Kyoto, landskapsträdgården Koraku-en i Okayama och

Adachiträdgården som år efter år framröstas som landets främsta. Vi får lära oss den speciella filosofi som hänger ihop med trädgårdarna och möjlighet att vara med om teceremoni och ikebana, japanskt blomsterarrangemang samt hälsa på hos en prisbelönt bonsaimästare.

Vi ska också se Japans flora i naturlig omgivning. På ön Shikokus högsta berg, Mt Ishizuchi, spanar vi efter den sällsynta fembladsazalean och i den gigantiska vulkanen Aso på ön Kyushu ser vi dvärgazalean. I Nikkos nationalpark rör vi oss i fina skogar mellan sjöar och vattenfall. Resan avslutas med några dagar i Tokyo.

Världens Resor är researrangör. För information och bokning ring 08-669 55 25 eller gå in på <https://www.varldensresor.se/resor/japan/natur-och-tradgardsresa-till-japan>

Datum för resan är 9–23 maj 2016 och den kostar 42500 kr per person i delat dubbelrum. Enkelrumstillägg: 4800 kr.

Max antal resenärer 24.

Allt detta ingår: • Internationellt flyg från Göteborg inkl. flygskatt • Alla transporter enligt programmet • Del i dubbelrum på hotell av bra standard • Halvpension under hela resan (frukost samt lunch eller middag) • Utförlig skriftlig deltagarinformation inkl. kartor • Alla inträden till museer och sevärdheter enligt programmet: Silverpaviljongen, Heian Jingu trädgård, Kyotos botaniska trädgård, Kamigamohelgedomen, Ryoanji (stenträdgården), Saihoji (mosssträdgården), Tenryuji i Kyoto, Matsuyamaborgen, Mt Ishizuchi, Vulkanen Aso, Korakuen-trädgården, teceremoni och blomsterarrangemang i Okayama, Adachi konstmuseum, Nikko nationalpark med sjön Chuzenji och vattenfallet Kegon, Nikkos kulturskatter, besök på bonsaiträdgård

Färdledare: Jan Stålbom och ciceron Björn Aldén.

I oktoberutskicket presenteras som vanligt Vännernas preliminära reseprogram för 2016.

Trädgårdsbok på gång

Till våren kommer en bok om Botaniska Trädgården som inspirations- och kunskapskälla för alla som längtar efter att utveckla sin trädgård – och sig själva. Författare är Camilla Danielsson, som också är mångårig medlem

i Vännerna och sekreterare i styrelsen. Boken ger spännande inblickar i hur olika platser i Botaniska kommit till och visar exempel hur man kan göra i sin egen trädgård. Håll utkik i nästa Vänblad!

Se även <http://mintradgard.net>

Dags att hämta beställda lökar!

Utlämningen av lökar kommer i år att ske under perioden
torsdag 24/9–söndag 4/10 kl. 12–18.

Lökarna hämtas på Växthusens baksida – följ skyltning från huvudentrén.

Observera att lökarna blir hemskickade till dem som kryssat för detta alternativ på beställningsblanketten.

Är du osäker på något – fråga i butiken.

Tel. 031-741 1100

I vår butik finns ett sortiment av andra lökar och knölar – missa inte dem!

Lökpresentationen för 2015 som ingick i vårens medlemsutskick hittar du på Botaniska Vänners hemsida www.botaniskasvanner.se

Lökförsäljningen, som sköts av ett antal medlemmar i föreningen år efter år möjliggör en stor del av våra bidrag till Botaniska trädgårdens utveckling.

Varmt tack till "Lökplutonen" som även denna säsong hanterat ett mycket stort antal lökar!

Välkomna till Årets Carl Skottsbergsföreläsning!

Innovativa Sätt Att Odlas

*Skogsträdgårdar, prärier och hydroponisk odling,
alternativa odlingsätt som kan ge nya smaker
och oanade gestaltningsmöjligheter.*

*Föreläsare:
Anders Stålhand*

*Tid:
Torsdag 5 november 2015 kl. 18.30*

*Plats:
Föreläsningssalen, Botaniska institutionen,
Göteborgs universitet, Carl Skottsbergs gata 22 B*

Anders Stålhand är sedan knappt ett år chefsträdgårdsmästare Botaniska trädgården.

Han är utbildad landskapsingenjör men har även drivit en plantskola i Skåne.

Trädgård har han arbetat med sedan han var 15 år.

Mest känd är han som programledare i Äntligen hemma på TV4
och trädgårdsexpert i tidningen Allt om Trädgårds frågespalt.

2012 kom hans bok Skörda nya smaker ut, som ett resultat av en lång tids sökande
efter hållbarare trädgård. Där är det de ätbara växterna som har fångat Anders uppmärksamhet.

Nu söker han framförallt efter en förnyelse av trädgårdsuttrycket
och med experimentella odlingar jagar han ett kontemporärt uttryck som kan föra trädgårdsvärlden framåt.

”Det väntar en konstnärlig utmaning i trädgårdsframtiden,
med nya material, spännande växter och bättre hållbarhet.”

Botaniskas Vänner

Föreningen Botaniskas Vänner
Carl Skottsbergs gata 22 A, 413 19 Göteborg
www.botaniskasvanner.se

Botaniskas Vänner fototävling

I april utlyste Vännerna den sista fototävlingen på ett tag.

Vi har fått in fina miljö- och vårbilder från vår fantastiska Botaniska trädgård.

Tävlingsperiod har varit från 19 april t.o.m. 14 juni 2015.

Vinnarbilderna utsågs 25 juni och vi kan nu gratulera våra tre pristagare!

De vinnande bilderna kommer att tas fram som vykort och överskottet av försäljningen kommer Botaniska trädgården till del genom våra årliga bidrag.

Grattis!

*1:a pris: Ingvar Karlsson,
Näsduksträdet*

*2:a pris: Katarina Holmström,
Perennrabatten*

*3:e pris: Anders Lillieborg,
Guckusko*